

ספר
חסד
לאברהם

רדאמסק

זמן שמחתנו

רבות השתדלנו
להוציא דבר מתוקן מתחת ידינו,
בכדי להפיץ תורת רבינו הק' זיע"א.
וכבר נאמר שגיאות מי יבין,
ואך למותר שאם יש שגיאה
או שגגה ח"ו לתלות ברבינו הק'
אלא בנו העורכים
שלא ניתנה תורה למלאכי השרת.
נשמח להארות והערות.

הוצאת

חסד לאברהם

clradomsk@gmail.com

לאפשרויות הנצחה ועזרה
בהפצת תורת רבינו זיע"א
ולקבלת הגליון מדי שבוע במייל
ניתן לפנות למייל הנ"ל

גליון זה יוצא לאור
לע"נ
הרכנית בת שבע
בת הרה"ק
רבי יהודה צבי
ע"ה

עימוד: imud1153@gmail.com

סוכות

ימים עד מלאת ימי מלואיכם, היינו 'מלא יום', הוא יום ולילה, כי אין יום בלא לילה, ואמר הכתוב אלל אהרן, היה צא להקדושה כל כך, שגם המלוי מן יום היה יום, כי זכה למדרגה גבוהה מחמת הישיבה שמה שצעת ימים, עד כי לילה כיום יאיר. והנה כן צסוכות הנלמד בגזרה שוה, יוכל האדם לתקן את צחינת לילה, ולצוא לקדושה לצחינת יום.

והנה כתיב צמלואים 'ופתח אהל מועד תשצו יומם ולילה שצעת ימים ושמרתם את משמרת ה' (שם, לה), והכוונה כי שם היה זוכה לפתח מן היסוד, כי 'אהל מועד' צגמטריא יוסף, ומחמת 'תשצו יומם ולילה' זוכה הכהן לפתח היסוד, והנה זוכה לשמירת היסוד, מחמת 'משמרת ה'', היינו כציכול משמר אותם. והנה הסכת עם האותיות צגמטריא פתח עם הכולל.

והנה כבר צארתי (עי' להלן ד"ה צמדש ולקחתם) כי תפוח הוא אתרוג

איתא צמסכת סוכה (מג, א) דת"ר 'צסוכת תשצו שצעת ימים' (אמור כג, מצ), ימים ואפילו לילות וכו', או כלך לדרך זה, נאמר כאן ימים ונאמר צמלואים 'ימים' (צו ט, לג, לה), מה להלן ימים ואפילו לילות, אף כאן ימים אפילו לילות וכו', ת"ל תשצו תשצו לגז"ש, נאמר כאן תשצו ונאמר צמלואים תשצו, מה להלן ואפילו לילות וכו'. לצאר זאת, דהנה ידוע כי חג הסוכות הוא סוף זמן התשוצה, והנה צתשוצה צריך לצאת מחשוכה לנהורא, גם הלילות יהיו נחשצים ליום כי מעוונות נעשו זכיות, ולכך הצווי 'תשצו שצעת ימים ואפילו לילות', כי 'תשצו' הוא לשון תשוצה.

ולכך אמר שלמה המלך עליו השלום צחג הסוכות, 'זיהיו דצרי אלה אשר התחננתי לפני ה' קרובים אל ה' אלהינו יומם ולילה' (מ"א ט, נט), היינו שגם העוונות המכונים צשם 'לילה', יהיו 'קרובים אל ה''. והנה צמלואים כתיב (צו ט, לג) 'ומפתח אהל מועד לא תלאו שצעת

ומשמחה של מעלה, צאה השמחה למטה
לבני ישראל, כידוע ליודעים.

ישבו יושבי בצל (הושע יד, ח), היינו
הסוכה נקראת לל, וזה 'ישבו'
היינו שזוכין לעשות תשובה, מחמת כי הם
'ישבו לל' הסוכה.

כל האזרח בישראל ישבו בסוכת (אמור כג,
מז). לבאר דהנה כתיב (ישעיה ד, ו)
'וסוכה תהיה ללל יומם מחורב', הנה ימים
אלו המה גמר החתימה, ואנו מטמינים
עלמינו שלא יהיה עלינו קטרוג, כדמצינו
בזוהר הק' (ח"ג ק, צ) 'יעקב נסע וכו'
(וישלח לג, יז), כיון דיתבי בסוכות, הא
אשתזבו מן מקטרגא'. ו'לל' היא לשון
הללה, וזה הפירוש 'וסוכה תהיה ללל',
היינו להללה 'מחורב', היינו שלא יהיה
עלינו ח"ו חורב ושממה, כי הקליפות
הרעים נקראין חורבה ושממה, כמבואר
בספרים, גם **מחורב** גמטריא **מגצורה**, רמז
שעל ידי הסוכה צא לנו הללה ממדת
הגצורה והדין.

ובזה אבאר הכתוב (תהלים ס, ח) 'אלהים
דבר בקדשו אללוהו אחלקה שכם
ועמק סכות אמדד', והנה כזיכור יש לו
שמחה ותענוג צעת שמשיע שפע

כמבואר בתוספות במסכת שבת (פת, א
ד"ה פריז), והנה **תפוח** היא אותיות
'**פתח**', ורמזו כי האדם זוכה צימים אלו
לפתח הקדושה והתשובה. והנה מאמר
חכמינו ז"ל בסוכה (מה, צ) 'סוכה ללל
מפקקו לילות מימים כחד יומא אריכא
דמי', וזה שאנו אומרים (פיוט יד נפש)
'הגלה נח ופרוס חציבי עלי את סוכת
שלומך תאיר ארך מכבודך', נמצא שמחמת
הסוכה זוכה לאור, והנה סוכה היא דוגמת
עמוד ענן, והנה ללל עמוד הענן כתיב
(צשלח יג, כא) ו'עמוד אש להאיר להם ללכת
יומם ולילה', נמצא כי על ידי 'עמוד ענן'
היתה גם הלילה צחינת אור.

הטעם כי סוכות נקרא זמן שמחתנו, הוא
על פי זוהר הק' פרשת נח (סא),
א) זה לשונו 'תא חזי, בשעתא דבני נשא
זכאין ונטרי פקודי דאורייתא, כדין ארעא
אתקפת וכל חידו אשתכחת צה, מאי
טעמא, בגין דשכינתא שריא על ארעא,
וכדין כלל עילאי ותתאי צחודה', עד כאן.
והנה בסוכות מקיימין בני ישראל המלות
ועונותיהם נמחלו להם, ולכך שכינתא
פרסא גדפאי עליהו מלעילא, לכך נקרא
זמן שמחתנו, וגם מצינו צתנא דבי אליהו
(עי' פרק א) שמחה גדולה לפני הקב"ה
זמן שהוא מוחל לעונותיהם של ישראל,

תשובה, ועל ידי זה יש תיקון להנשמה הנקראת אמן.

הנה מצואר צספרים כי סוכה היא כאמא דמסככת על צניה, וזה הרמז צמסנה מסככת צצא מציעא (קטו, צ), 'הצית והעליה, נפחתה העליה ואין צעל הצית רוצה לתקן, יורד צעל העליה ודר למטה, עד שיתקן לו את העליה, הנה העולם הזה נקרא 'צית', וכציוול נקרא 'צעל העליה', וזאת ידוע כי האדם על ידי חטאו פוגם למעלה, כמצואר צוהר הק' (עי' ח"ג עט, א ועוד) 'פגים לעילא', והנה פגם היא פחת השלימות. וזה כוונת המשנה הנ"ל, 'אם נפחתה העליה', היינו שעל ידי החטא נפחת למעלה, 'ואין צעל הצית רוצה לתקן', כי ימים הקודמים ניתנו שהאדם יתקן מה שפגם, והנה לא נתקנו צימים הקודמים, 'יורד צעל העליה ודר למטה', היינו כציוול הוא יורד ומסכך על צניו עד שהאדם 'יתקן את העליה', היינו מה שפגם למעלה.

והטעם מה שאחר יום הכפורים אימא מסככת על צני ישראל, על פי הזוהר הק' פרשת ויחי (ריט, א), זה לשונו 'וכד תייצין צני עלמא ואסגין צוכותא קמי קוצ"ה, ואימא תצית וכסיא על צנין, כדין אתקרי תשובה, מאי תשובה, דאימא דתצת

וחסדים לעולם, וזה פירוש 'אלהים דצר צקדשו אעלוזה', מחמת כי 'אחלקה שכס', שכס המה החסדים מגולים, כמצואר צספר נועם אלימלך (ליקוטי שושנה ד"ה צצענו צצקר), 'ועמק סכות אמדד', 'עמק' היא מדת הדין, כידוע מספרים מדידה היא לשון צמנוס. וזה פירוש 'ועמק סכות' היינו מדת הדין והגבורה, מחמת 'הסוכה אמדד', אלמנאס מדת הדין, שלא יתפשט על צני ישראל.

וזה פירוש הפסוק הנ"ל 'כל האזרח צישראל', 'האזרח' גימטריא הגבורה, היינו המדת גבורה אשר צצני ישראל, 'ישבו צסוכת', ישבו היא לשון הפרחה ונשיצה, כמו שפירש התרגום על 'ישב אותם אזרס' (לך לך טו, יא) - 'ואפרח יתהון אזרס', וכמו 'ישב רוחו' (תהלים קמו, ד), ורמז שעל ידי מלות סוכה, המדת הדין פורח ומנשז מצני ישראל.

סוכה צגמטריא אמן, וכן מצואר צמדדש צראשית צהתחלה (א), א) אמן מכוסה, והנה עולם הצניה נקרא אמן, וכן הנשמה נקראת אמן, כמצואר צוהר הק' פרשת נח צתוספתא דף ס"צ עיין שס. והרמז צזה שעל ידי הסוכה מעורר האדם לעולם הצניה שיעשה

ישראל מחשבות הרעות, ואותיות סכת מכוונים לזה, שעל ידי הסוכה יוכל האדם להשמר כל השנה מהם, ומכניע את כחם הרעים. והנה המזיקין נקראין רשף, כדמצינו בגמרא צרכות (ה, א) 'ואין רשף אלא מזיקין שנאמר מזי רעב ולחמי רשף' עד כאן. והנה היסוד נקרא קשת, כידוע מזהר הק', ומאמר חכמינו ז"ל [ועיין בתרגום יהונתן על פסוק ותשז צאיתן קשתו (ויחי מט, כד)], עיין זוהר הק' פרשת נח (עא, צ) זה לשונו, 'מאי קשתו, כמה דאתמר ציוסף, דכתיב (ויחי מט, כד) ותשז צאיתן קשתו, בגין דיוסף איקרי לדיק, ובגין כך קשתו, דא צרית דקשת', עיין שם.

והנה המזיקין הנ"ל המה בכחם ח"ו להכשיל את האדם ציסוד הנקרא קשת, וזה 'שמה שצר רשפי קשת', היינו שמה צסוכה, שוצר האדם את כחם של המזיקין הנקראין 'רשפי', והמה ממונים על ה'קשת', ועל ידי זכות הסוכה נשצר כחם. וזה שנקרא החודש זה ירח האיתנים (ראש השנה יא, א), מחמת שעל ידי החודש הזה האדם איתן, ויש לו התחזקות נגד היצר הרע כל השנה. וזה הפירוש צפסוק הנ"ל 'חג האסיף תקופת השנה', 'האסיף' גמטריא יוסף, ויוסף נקרא יסוד, ואמר הכתוב כי צחג הזה, יכול האדם לצוא לצחינת יוסף, שיהיה שמור ציסוד, וצכות

צקיומא' עד כאן, ולכך אחר התשובה ציום הכפורים, זוכין צני ישראל, כי 'אימא מכסיא על צנין'. והנה סכך צגמטריא מאה, ומאה היא אותיות אמה, רמז על אס דמסכת על צניה.

חג האסיף תקופת השנה (משא לד, כצ). לצאר דהנה חג הסוכות הוא שמירה לכל השנה, שלא יוכל לשלוט ח"ו הס"א על צני ישראל, וכתיב (תהלים עו, ג - ד) 'זיהי צשלס סוכו וכו' שמה שצר רשפי קשת', על פי הכתוב (וישלה לג, יז) 'ויעקב נסע סכותה וכו' ויצוא יעקב שלס', דהנה מחמת הסוכה האדם זוכה לשלימות, וזה ופרוס עלינו סוכת שלומיך, שנהיה זוכים לזה שעל ידי הסוכה יהיה לנו שלימות. וגם הארבעה מינים רומזים לזה על תיקון שלימות, כמבואר צמדרש (ויק"ר ל, יד) שהלולב מרמז על הגוף, ואחרוג - על הלב, והדס - על עינים, וערבה - על פה, כי מראה שלהם כמו איצרים אלו. ולכך אנו לוקחים מינים אלו צזמנים אלו, כדי לתקן את כל הגוף שנהיה זוכין לשלימות הנכון. וזה 'זיהי צשלס סוכו' היינו שעל ידי הסוכה יוכל האדם לצוא לשלימות.

'שמזה שצר רשפי קשת', דהנה סכת גמטריא ת"פ, והוא נגד ת"פ מחנות הידועים, אשר המה מכניסים לצני

חג הזה הוא תקופת השנה שיהיה תקיף
כל השנה נגד היצר הרע.

אז יאמר תקופת השנה, דהנה היסוד נקרא
שנה, כמצואר צוהר הק' צמדצר (קו),
ז, ועיין צמקדש מלך שס. ואמר הכתוב,
כי בחג הזה יכול האדם לזכות למדרגת
יוסף, ויהיה לו 'תקופת השנה', היינו
התחזקות שיהיה לו היסוד קדישא הנקרא
שנה, וזה שיקד הפייטן (יוצר ליום א') 'וחן
בשלוס סוכו', 'חן' רמז על היסוד כידוע
(עי' לקוטי תורה להארז"ל פר' בראשית).

אז יאמר חג האסיף תקופת השנה. דהנה
הסוכה היא אור המקיף, כי
המסטינים לא יניחו לעלות התורה והמלות
אל המקום העליון, ומחמת שהמה
ממלאים כל אור העולם, מתוך זה יוכלו
לעכב את התפלות מלעלות השמים, ולכך

נתן לנו השי"ת את מצות סוכה, כי כצדק
מקיף אותנו, והיא מקבל למטה התורה
ומצות שלנו. וזה פירוש 'חג האסיף', היינו
שבאותו חג, הוא זמן אסיפה מהתורה
ומצות, אשר נתפזרו בעולם ולא היה להם
עליה, וצימים אלו המה מאוספים, וזה
'תקופת השנה', היינו שהסוכה היא
המקפת להשנה והלימוד שהיה לומד. וזה
'סוכה תהיה לכל יומם וכו' למחסה
ולמסתר מזרס' (ישעיה ד, ו), 'מזרס'
גמטריא עם הכולל מרמ"ת, היינו
שה'סוכה' היא 'למחסה ולמסתר' מרמ"ת
מצות עשה, שלא יהיה שום שליטה עליהם.

וזוה הרמז בלשון 'חג', כי הנה מצואר
צרמב"ן הקדוש ז"ל (אמור כג, מ ד"ה
והנה טעם) 'זוה הטעם 'וחגותם אותו חג
לה' שבעת ימים' (אמור כג, מא) שתחוגו
שבעת הימים עם השנה, ענין קיצוב
והקפה, מלשון 'וחוג שמים יתהלך' (איוב
כב, יד), 'וצמחוגה יתארהו' (ישעיה מד, ג),
'המון חוגג' (תהלים מז, ה)'.

הושענות

הושענא למען אמתך. הכוונה 'הושע נא',
'נא' נוטריקון נפש אדם,
ומחמת טהרת הנפש זוכה האדם לאמת,
כמו שאנו אומרים וטהר לצינו לעבדך
באמת, וזה 'הושע נא', היינו שמהיה
הישועה לנפש האדם שיטהר. וזה 'למען
אמתך', שיהיה זוכה לעבדות באמת.

והנה על 'תמים תהיה עם ה' אלהיך'
(שופטים י"ג, יג), תרגום אונקלוס
'שלים תהי גדחלתא דה' אלהיך', נמצא
שעל ידי תמימות זוכה האדם ליראה. והנה
'אמתך' הוא לשון אימה ויראה, וזה הרמז
בפסוק (תהלים קכ"ד, ד) 'הנה כי כן יבורך
גבר ירא ה'', 'גבר ירא יי' בגמטריא
'אמת' עם הכולל. והנה גם ההקפות אשר
אנו עושים היא על כוונה זו שנהיה זוכין
לאמת, כי קפות גמטריא הקס אמת. והנה
כתב האר"י ז"ל בכוונת, כל הקפות לכוון
שם א"ל, צמלואו אל"ף למ"ד גמטריא
הקף עיין שם, והכוונה כי הקף עם הכולל

בגמטריא יעקב עם האותיות, ויעקב היה
בחינת אמת. ולכך אנו עושין שבעה הקפות
כי המדה השביעית מי"ג מדות של רחמים
היא אמת.

הושענא בוננת בדת נפש משיבת. הכוונה
שצני ישראל יש להם צינה
בתורה, שהתורה זכותה היא, אשר הנפש
תוכל לעשות תשובה על ידה, וכן 'תורת ה'
תמימה משיבת נפש' (תהלים י"ט, ח), היינו
כל התורה כולה ותמימה נתנה, אפילו
סיפורי מעשיות שבה, כמצואר צוהר הק'
פרשת צהלותך (קמט, ז), גם זה להשיב
הנפש. דהנה אם לא, לא היתה נקראת
תורת ה', דהא בכל דרא ודרא יוכל האדם
לכתוב ממקריים, וזה הכוונה דהא נקראת
'תורת ה' תמימה', היינו כל התורה
בתמימות נקראת 'תורת ה'', ואין חילוק
צין דצרי מוסר לסיפורי מעשיות, אם כן
צודאי 'תמימה משיבת נפש', ואפילו
סיפורי מעשיות יש בהם פנימית.

להושענא רבא

תמר בגמטריא הושענא רבה עם הכולל, 'שופטים ושופטים תתן לך בכל שערך' (שופטים טז, יח), שערך נוטריקון שפנא רבא יום כפור, רמז שאז צריך אדם לשפוט את עצמו ולעשות תשובה.

הושענא רבה, היינו שאנו מתפללים לזכות לאור התורה, 'רבה' בגמטריא אור, וזאת הבקשה היא בזכותם של אבות שהמה נקראין אור, כמבואר במדרש (עי' צ"ר ב, ג) 'ויאמר אלהים יהי אור זה אברהם, ויהי אור זה יעקב', יצחק גמטריא אור עם הכולל. וזה הרמז 'הושענא רבה' בגמטריא אברהם יצחק יעקב עם הכולל, וגם ההללה מהספ"א בהסוכה, היא על ידי זכות אבות. וזה הרמז 'ה' לך על יד ימינך' (תהלים קכא, ה), היינו הכל סוכה הוא 'על יד ימינך', על ידי ימין אברהם, 'על יד ימינך' עם ג' כוללים גמטריא אברהם.

זזה הרמז 'והיה צענני ענן על הארץ ונראתה הקשת צענן' (נח ט, יד), כי הסוכה היא דוגמת ענן הכבוד, והנה מבואר בזהר הק' כי הקשת יש לה ג' גוונין חיות אדום ירוק, וגוונין אלו המה לזכירת אבות הקדושים, כי אברהם יש לו מדת החסד והוא חיות, יצחק הוא צחינת גבורה והוא אדום, ירוק הוא נגד יעקב שהוא ממוצע. וזה 'והיה צענני ענן על הארץ', היינו צעת שניתן ענן הכבוד על הארץ, וגם הסוכה היא ענן הכבוד, אז 'ונראתה הקשת צענן', כי הקצ"ה רואה המקובצין והאושפיזין אשר בהסוכה.

זזה הכוונה 'למה אירא צימי רע עון עקבי יסובני' (תהלים מט, ו), היינו 'למה אירא צימי רע', מחמת 'עון הא עקבי יסובני', 'עקבי' הוא אותיות יעקב, כי יעקב אשר הוא כלל כל האבות, הוא מסבב ושומר אותו. והנה זה הרמז צחינת סכת, כי סכת עם המלואים היינו סמ"ך כ"ף תי"ו גמטריא עם הכוללים אברהם יצחק יעקב.

שמיני עצרת

(תהלים זא, ד) 'צאצרתו יסך לך', 'צאצרתו' בגימטריא תורה, היינו שהתורה מסככת על האדם, וגם התורה מעוררת את האדם שיסתכל על דרכיו, ויעשה רצון הקב"ה. כמאמר חכמינו ז"ל 'המעור שצה מחזירו למוטב' (ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז), והנה יש גירסא המאור צא', ושני הגירסות המה על כוונה אחת, כי מחמת אור התורה שמציאה את האדם להאיר עיניו, ולא ישב בצנינות חשכת, מחמת זה האדם צא להתעוררות ויחזור למוטב, וזה 'המעור שצה', היינו התעוררת שעל ידי התורה מציאו למוטב.

וזוה הכוונה בכתוב (בראשית ג, כא) 'ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור', היינו לצוש, מחמת התעוררת אשר היה לו לעשות רצון הקב"ה, וכוונת רצי מאיר שעל ידי אור התורה היה זוכה להתעוררת הזו, ומזה היה זוכה ללבושין האלו. והנה 'לשנה' היא לשון למוד, 'הצאה' בגימטריא אחד, גם 'הצאה' היא אותיות אהבה, היינו שהלימוד יהיה צאהבה, ואזכה ללמוד

בידי רצון של יציאת הסוכה אנו אומרים 'כשם שקיימתי וישצתי בסוכה זו, כן אזכה לשנה הצאה לישב בסוכת עור של ליותן'. ולצאר, דהנה כתיב (בראשית ג, כא) 'ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם', וצורתו של רצי מאיר היה כתוב אור צאל"ף (צ"ר כ, יצ), והנה כתיב (שם, ח) 'ויתחצא האדם ואשתו בתוך עץ הגן', והכוונה שהתחצא עלמנו בתוך ג"ן פרשיות שצתורה, שמחמת תורה האדם נשמר, והתורה היא לאדם כחומה לשמרו מכל דבר רע ח"ו, וכמבואר במדרש (עי' רבינו צחיי, וכ"ה במכילתא שם לפי גירסת הילקוט) 'והמים להם חומה' (בשלח יד, כב), היינו התורה היא לאדם כחומה לשמרו.

והנה כתיב צתורה אחר מצות ישיבת סוכה, 'או את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך' (אמור כד, ז), והנה כבר צארתי כי כשיצא מהסוכה שהיא היתה אור המקיף, נריך לדבק עלמנו צתורה שנקראת שמן (עי' ויק"ר ג, ז), והתורה מסככת לאדם לשמרו. וזה רמו בכתוב

משה רבינו ע"ה שהוא 'רגל צפני עזמו', היינו שהיה מפנה עזמו ואומר (כי תשא לב, לב) 'ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת'.

עצרת תהיה לכם (פנחס כט, לה), תרגום אונקלוס 'כנישו תהי לכוין'. 'כנישו' הוא השכינה הקדושה כזיכול, והנה צסוכה אלהות הוא צמנות סוכה, כי 'לצש ה' עוז התאזר' (תהלים זג, א), 'התאזר' גימטריא **תרי"ג**, כי התרי"ג מלות לצושי דשכינתא אינון, אצל צערת השכינה כזיכול הוא עם בני ישראל צלא לצוש. והנה הרמו 'כנישו תהי לכוין' ראשי תיבות **כלת**, רמו על השכינה הקדושה כמבואר צוהר הק' (עי' ח"ג ד, ז), 'ציוס כלת משה להקיס את המשכן' (נשא ז, א), 'כלת' חסר כתיב, הרמו על השכינה הקדושה שהיתה צמשכן.

אז יאמר 'עצרת תהיה לכם', ותרגמו 'כנישו תהי לכוין'. דהנה צימי עצרת בני ישראל מתחילין התורה מחדש, והנה אז כמו צשעת קצלת התורה שהיה מחמת אחדות בני ישראל, כמבואר צמדרש (עי' ויק"ר ט, ומס' ד"א זוטא פרק השלוס) כל הנסיעות נסעו צמחלוקת וחנו צמחלוקת, כיון שצאו להר סיני נעשו המוניא אחת, אמר הקצ"ה הרי השעה שאתן התורה לישראל, ולכך נקרא חג השצועות עצרת, רומו על אחדות ואסיפת בני ישראל. והנה

ולשנות צשציל אחד, היינו יחודו של עולם, ומחמת הלימוד לשמה, 'אזכה ליסצ צסוכת עור של לוייתן', 'צסוכת' היינו צלצוש מהתורה הקדושה, וזה 'עור של לוייתן', היינו צהתעוררת מתורה הקדושה הנקראת לויית, כמאמר הכתוב (משלי א, ט) 'כי לויית חן הם לראשך', והנו"ן יתירה היא רמו לנו"ן שערי צינה. כי התורה מסטרא דיוצלא נפקת, גם שיס נו"ן פרשיות צתורה, כמבואר צוהר הקק פרשת וירא צמדרש הנעלס זה לשונו, 'אולי יש חמשים לדיקים, הנשמה פותחת ואומרת רצש"ע שמא נתעסקו צנו"ן פרשיות שצתורה' עד כאן. גם כוונת 'הצאה', שהלימוד והשנון צתורה מציא לצחינה זו, כמו 'אני לא צאתי למדה זו' (צכורות כ, א).

'שמיני רגל צפני עזמו הוא' (סוכה מת, א) ראשי תיבות **ערכה**, רמו על עריצות התורה, ולכך ציוס הזה הוא סיוס התורה. גם יש לומר 'שמיני רגל צפני עזמו הוא', דהנה התורה נקראת על שם משה, והנה משה אמר (צרכות לב, א) 'אם כסא של ג' רגלים אינו יכול לעמוד לפניך צשעת כעסקך, כסא של רגל אחד על אחת כמה וכמה', והנה טווצתו של הקצ"ה אפילו על תנאי מתקיים. וזה הכוונה על 'שמיני עצרת רגל צפני עזמו', הכוונה על

ולא ניתנה התורה לאומות העולם 'כי אין שלום אמר ה' לרשעים' (ישעיה מת, כז), וזה שאמר להם 'תורה לוא לנו משה מורשה קהלת יעקב', כי מחמת זה זכו בני ישראל לתורה, מחמת 'קהלת יעקב' שהמה נקהלים יחד.

ובן 'ייהי צישורון מלך צהתאסף ראשי עם יחד שצטי ישראל', פירש רש"י ד"א צהתאספס יחד צאגודה אחת ושלום ציניהם הוא מלכס, ולא כשיש מחלוקת ציניהם' עד כאן, והיה משה רצינו ע"ה מעורר אותם שהאחדות הוא מקור להתורה ולקצלת עול מלכות השמים, והציא אותם לצחינת אחדות ושלום, שיהיו כלי מחזיק צרכה, ואחר כך היה מצרך אותם 'יחי ראובן וכו'.

וזו הכוונה 'ואת הצרכה' הוא"ו מן וואת היא מיותרת, רק דהנה מצואר צספריס כי וא"ו רומזת על חיבור ואחדות, כי המלואים מן וא"ו הוא עוד וא"ו, ורמו שהיה מצרך אותם צהתצרות ואחדות, כמו ציתרו שנתוסף לו אות וא"ו, מחמת שהיה מתחבר עם בני ישראל. ולכך צעצרת, שצני ישראל מתחילין התורה מחדש, אזי הזמן שיהיה להם אחדות, וזה שתרגום אונקלוס על הפסוק 'עצרת תהיה לכם' - 'כנישו תהי לכוין'.

הסוכה גם כן רומזת על אחדות, שהיא נקראת סוכת שלם, ושלימות הוא אחדות, ועל כוונה זו נקרא זה החג חג האסיף, כי אסיפה הוא אחדות. והנה הסוכה היא דוגמת ענני הכבוד, וענני הכבוד היו צזכות אהרן שהיה רודף שלום ואוהב שלום.

והנה סיום פרשיות התורה היא וואת הצרכה, ואין כלי מחזיק צרכה אלא שלום (עוקצין פ"ג מ"צ), וכן הוא צענין התורה, הנה התורה נמשלה למים (תענית ז, א צ"ק פב, א), והנה דצר גוש יוכל להחזיק צכלי, אפילו הכלי יש צו נקצ קטון, אצל מים, אפילו הכלי מנוקצ נקצ כל שהוא, אינו יכול להחזיק המים כי ישפכו לחוץ, וכן הוא אצל האדם, אם יש פגם צהאדם והכלי אינו שלם, אין התורה יכולה להתקיים ולהחזיק צאדם הזה, והנה צעת נתינת התורה היה הקצ"ה מצרך את ישראל צשלום, כמאמר הכתוב (תהלים כט, יא) 'ה' עז לעמו יתן ה' יצרך את עמו צשלום'.

והנה הצרכות של משה, מתחילין מן 'יחי ראובן', וצהתחלת הפרשה היה משה רצינו ע"ה מעורר את ישראל שיהיו כלים להחזיק צרכה, ועל זה הכוונה אמר להם 'ה' מסיני צא', כי בני ישראל היו צצחינת אחדות ושלום כמו צמעמד הר סיני, ולכך כתיב 'אש דת למו' לשון יחיד.

שמחת תורה

הנה בשמחת תורה, צריך להיות עיקר השמחה לצד ישראל, מחמת שהוא מתחיל התורה מחדש, וצריך להיות אללו כאלו לא למד עד עכשיו כלל, ומעתה הוא מתחיל ללמוד ביתר שאת ועוז. כמו שפירש רש"י (יתרו ט, א) 'שיהיה חשוב בעיניכם כאלו היום נתנה לנו מהר סיני', היינו כמו דבר חדש שלא ראה מעולם ומשחוקק אליו, ומחמת רוב התשוקה וחשקות מחזיר אחריו להשיגו בכל מאמצי כחו, ולא ינוח ולא ישקוט עד אשר ישיג את חפץ לבבו, כן להתורה הק', ולכך התורה מסיימת בלמ"ד ומתחלת בצ"ת, לרמוז כי העיקר בתורה הוא הלצ, ולכך הלמ"ד היא בסוף התורה, והצ"ת היא בהתחלת התורה, כדי לרמוז שעיקר חשקות לבו צריך להיות להתחיל את התורה מחדש.

וזוה הפירוש במאמר חכמינו ז"ל (חגיגה ט, ג) 'אין דומה השונה פרקו מאה

פעמים לשונה מאה פעמים ואחד', הטעם שגם אחר שגמר המנין, צריך להתחיל את התורה מחדש, שלא יפסוק ממנה אף אחר גמר המנין. וזה 'והחכמה מאין תמצא' (איוב כח, יב) 'מאין' בגימטריא 'מאה ואחד', היינו שהיא אללו בצחינת אין, וממילא צריך להתחיל מחדש ללמוד. וזה הרמז בפסוק (מלאכי ג, ז) 'שובו אלי ואשובה אליכם', היינו האריך אתם וזכין שתשובו אלי, 'ואשובה' שאני אסייע אתכם, על ידי 'אליכם' שהוא בגימטריא 'מאה ואחד' כי על ידי אהבת התורה תעשו תשובה.

אך יאמר 'ואשובה אליכם' על פי המבואר בפסיקתא (רצמי פרק מד) 'אמרו ישראל רבש"ע אם אנו עושין תשובה, מי מעיד שקבלת אותנו, אמר להם הקניגור שלכם זהו מיכאל', וזה 'ואשובה אליכם' הוא אותיות מיכאל.

וזאת הברכה

זה, אף על פי כן אתה 'חובצ' אותם, וזה 'ויסעו מפנין ויחנו בארצות' (מסעי לג, מג), היינו שהם יסעו מפניות, ועל ידי זה 'ויחנו בארצות'. 'קדש' עם הכולל גמטריא בארצות, כי עיקר הקדושה תלוי במחשבה, ואתה נקראת רצון כידוע, ואם אדם פונה עצמו ממחשבות רעים ומפניות, יוכל לחנות בארצות, היינו בקדושה, וזה הרמז 'תפלת המוספין כל היום' (ברכות כו, א), היינו שאדם נרץ להתפלל שיוסיף כל היום בצעודת הצורא.

אך יאמר ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו וגו' ואתה מרבבת קודש. 'מסיני' היינו מעניות, כי 'סיני' גמטריא עני, 'זרח משעיר למו', 'שעיר' לשון יראה, כמו 'לא שערם אבותיכם' (האזינו לג, יז) עיין ברש"י (ד"ה לא), 'ואתה מרבבת קודש', היינו מחמת שהמה היו מתרצין בקדושה.

במדרש וזאת הברכה (רצה יא, ג) 'רבות צנות עשו חיל ואת עלית על כולנה' (משלי לא, כט), 'מדבר במשה על שנתעלה יותר מן הכל', עיין שם שמחשב אדם הראשון וגם נח ואבות, והנה הרמז כי 'ואת' עם האותיות גמטריא שפל, ואמר הכתוב 'ואת' היינו מחמת שפלותך, 'עלית על כולנה'.

ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו וגו' ואתה מרבבות קודש (לג, ז). היינו שלכך היה נתינת התורה לישראל בצד, כי בכל יום ויום המה מתרצין בקדושה, כפירוש רש"י צפרשת קדושים (יט, ז ד"ה דבר) 'מפני שרוב גופי תורה תלויין בה'. 'אף חובצ עמים' (לג, ג), היינו השבטים, כפירוש רש"י, אף כי 'כל קדושו צידך', כי כל הקדושה שיוכל האדם לקדש עצמו, הם 'צידך' תלוי בך, כדמלנו בזוהר הק' (תזריע מד, א) 'אין קדוש כה' כי אין בלתך' (ש"א ז, ז), הגם כי אדם מקדש עצמו, ואת 'אין בלתך', רק מכוחך, כי אתה עוזר לאדם על

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב
(לג, ד). 'מורשה' אותיות שמורה,
כמאמר הכתוב (משלי ו, כב) 'בשכבך
תשמור עליך', דהיינו שהתורה שמורה
ל'קהלת יעקב'.

יידא ראשית לו כי שם חלקת מחקק ספון
(לג, כא). על פי הזוהר הק' צפרשת
נשא (קכד, א) זה לשונו [וכו'] 'מאן
דמקיים פקודא חדא כדקא יאות, כאילו
מקיים רמ"ח פקודין דעשה, דלית פקודא
דלאו איהו כלולא מכלהו רמ"ח, עד כאן.
והנה הפירוש 'כדקא יאות', היא שעושה
המצוה ציראה, דאי לא נטיר יראה, לא
נטיר פקודא, והמצוה בלא יראה לא
פורחות לעילא, כמצוה צתיקונים (תי' י
כה, ב). וזה 'יירא ראשית לו', היינו כי
ראשית צריך להיות יראה, 'כי שם חלקת
מחקק ספון', היינו אם יש לו יראה, הגם
כי אין עושה רק 'חלקת מחקק', היינו
פקודא חד מרמ"ח מצוה עשה, הנרמו
צתיבת מחקק, הא בחלק הזה ספון כל
רמ"ח מצוה עשה, והנה גם יראה הוא
חלק ואחד מרמ"ח מצוה עשה, ואם כן
'ספון' כל הרמ"ח מצוה צמנות עשה של
יראת השי"ת, אם מקיימה כדקא יאות.

או יאמר מרבבת קודש. 'מרצבת' גמטריא
אברהם יחמק ויעקב, היינו מקדושה
שלהם היה מתן תורה, כמו שאמרו חכמינו
ז"ל (שמו"ר כה, ב) משה עלה צענן וירד
צענן, וזכות אבות עולות ויורדות עמו.
ולכך הרמז הוא עם אות וא"ו אלל יעקב,
כי אות וא"ו רמז על תפארת, וכמו דכתיב
צפרשה זו (לד, ד) 'אשר נשבעתי לאברהם
ליחמק וליעקב', הוסיף וא"ו אלל יעקב.
ולכך אבות המה נקראין אילים, כי אילים
הוא כמו 'ואנחנו מאלמים אלומים' (וישג
לו, ז), ופירוש לשון מקשרים האלומים,
והנה האבות מחמת היו קשורים
במחשבתם לחי העולמים, לכך נקראין
אילים.

מימינו אש דת למו. ראשי תיבות אדם,
דהנה מאמר חכמינו ז"ל (ברכות
ו, א) 'ימינו זה תורה' שנאמר 'ימינו אש
דת למו', והנה כתיב (צדאשית ה, א) 'זה
ספר תולדות אדם', שעיקר הוא עבור
התורה הק'. 'דת' נוטריקון 'תמים דרכי'
(תהלים יח, לג), כי על ידי התורה האדם
זוכה להיות תם, כי התורה היא תמימה.

